

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj

Egy évre 10 Pengő, 1/2 évre 5 Pengő, 1/4 évre 2-50 P.
számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 10 Pengő,
nyilttér soronként 50 fill. Álláskeresők hirdetése 1 P

Magyar reformátusok nagygyűlése Marosvásárhelyen.

Az erdélyi református egyházkerület vezetősége attól a gondolattól és óhajától vezéreltetve, hogy hivatást az Isten kegyelméből megnyert országgyarapodás után egybegyűjtve és az egyetemes magyar református egyház nagy vezéreit és képviselőit is a megjelenésre és cselekvő részvételre felkérve az egész magyar reformátusság nevében és lelkéből felhangzó ünnepélyes és hathatós bizonyoságot tegyen éppen a mostani nagy és nehéz időkben győzelmesnek tartott hitvalló szelleméről: egy külső méreteiben is nagyarányú és impozáns, a benső leki, vallási és nemzeti érzületet erősítő és építő hatását tekintve pedig, mindenképpen sikerdúsának remélt református nagygyűlést rendezett szeptember 3-5. napjain, a székelység fővárosában, Marosvásárhelyen.

Sok ezren gyűltek egybe erre a nagygyűlésre, nemcsak az erdélyi református egyházkerület lelkipásztorai, tanárai, tanítói, presbiterei s férfi- és nőtagjai, hanem megjelentek ezen az egyetemes magyar református egyház világi és egyházi vezető férfiai is, u. m.: Balogh Jenő konventi elnök, Ravasz László, Révész Imre, Enyedy Andor, György Elemér és Vásárhelyi János püspökök, tehát a magyar református egyház mind az öt püspöke, továbbá, Fáy István és Pataky Tibor államtitkárok és az egyházmegyék esperesei és gondnokai is igen sok egyházmegyéből.

Az előzetesen és szabatosan megállapított program szerint úgy a felgyülekezett összesség, mint az egyes csoportokra osztott résztvevők számára igen tanulságos, felemelő és úgy a vallási, mint a magyar nemzeti érzést és öntudatot ápolni és erősíteni hivatott, értékes előadásokat tartottak úgy a püspökök mindnyájan, mint a világi vezető férfaink. Különösen nagy lelki épülést, értékes hitbeli gazdagodást nyújtott a résztvevők számára az ünnepi összejöveteleket megnyitó nagygyűlésen a Művelődés Házának ékes és szép nagytermében a Balogh Jenő, Pataky Tibor és az öt püspök ajkáról elhangzott drága tanítás az erdélyi lélek nagy értékéről, törhetetlen és győzedelmes erejéről, elrabolhatatlan nagy kincséről s úgy vallási, mint magyar nemzeti szempontból mindig példaadó isteni hivatásáról. Az ünnepnapok további tartalmát a lelkipásztorok, tanárok, tanítók és presbiterek részére tartott értekezletek, nő-

szövetségi konferenciák és külön fiú- és leányifjúság részére tartott evangélikus összejövetelek alkották, amelyeken hitbeli, egyházi családi, nemzeti és szociális életünk nagy problémái kerültek előadásra és megvitatásra, a mai idők és életfelfogások tükrében és szemszögéből. Három templomunkban és a református Kollégium dísztermében a napi programot esti 7 órakor istentisztelet rekesztették be, amelyeken a püspökök és az esperesek voltak az Ige hirdetői. A nagygyűlés harmadik napján a d. e. 10 órakor tartott istentiszteleten ismét a püspökök voltak az ekkorra még inkább nagy számmal felsorakozott híveknek az Isten szent ígéjével táplálói és istentisztelet végeztével vonult fel a több mint 10.000-re szaporodott hívők serege a város főterére, hogy megtartsuk ott, azt a záró nagygyűlést, mely a nagy magyar nyilvánosság előtt és számára is bizonyosítétel kíván lenni arról, hogy Erdély magyar református népe, de ugyanakkor a képviselőiben jelenvolt magyar reformátusság összessége is, míg egyfelől törhetetlenül ragaszkodik ősi szent hitéhez, vallásához, anyaszentegyházához, másfelől épp oly elszánt és erős akarrattal, minden áldozatra kész hűséggel öleli magához és hajlandó megvédelmezni hazájának minden talpalatnyi rögét, mely véren szerzett és vörrel áztatott szent öröksége és elidegeníthetetlen tulajdona. Ezen a valóban nagynak mondható diszgyűlésen Nagy Endre, a vásárhelyi egyház főgondnoka és dr. Enyedy Andor miskolci püspök voltak magyar református mivoltunk és hitünk szószólói és bizonyosítói. Vasárnap este a Kulturpalots dísztermében tartott nagyszerű hangverseny fejezte be a sok drága élményben valóban gazdag és minden részletében oly áldásosan sikerültnek mondható ünnepnapokat, amelyeknek megrendezésével magyar református egyházunk nem kívánt más célt szolgálni, mint hivatással összességében a nagy nyilvánosság előtt kifejezésre juttatni azt a vallásos hitéből táplálkozó kötelezettségét, hogy az egység, a békesség és szeretet szolgájaként érzi magát; hogy távol van tőle minden külső hatalmi vágy és szándék, mivel csak egy hatalmat ismer, az Isten mindenható hatalmát; csak egy nevet akar minél magasabba emelni, a Krisztus nevet; és csak egy igazságban hisz, az evangélium igazságában.

Az ünnepnapokon szilágysági református egyházunk és gyülekezeteink részéről az esperes vezetésével 32 lelkipásztor, több tanár és tanító s a presbiteriumok részéről is számosan vettek részt.

Az évfordulók

Ünnepi akár fényes ragyogással világitanak bele az élet napjaiba, akár pedig gyászosan vetítik lelkünkre az illető nap jelentőségét, mindenképpen megállítanak bennünket egy percre, hogy gondolataink tengerében elmerítsük azt az eszmét, vagy a történelemnek azt a kis darabját, amit az évfordulók hoznak eléink az idők végtelen rohanásában.

Ennek az évfordulónak is, amelyet most szeptember 7-én ünnepel a szivünk, a világégésnek e szörnyű viharában, oly jelentőségteljes értéke van, hogy időnk sem volt elég felmérni mélységét, vagy nagyságát, mert nagy történelmi örömünk szinte észrevétlenül szédült bele a második világháború kibogozhatatlannak látszó végétébe.

1940. szeptember 7-e azért mégis aranybetűkkel van itt felírva, mert ragyogását, ünnepélyességét egy halvány árnyalattal sem tudja sötétebbé tenni a háború mérlegkarjának ide, vagy oda való billenése soha, nem is engedné azt a magyar élet bizakodó reményessége, amelynek útja már eleve ismeretes: *a győzelem, vagy halál!*

Ez az évforduló pedig, amely visszaringatja zaklatott lelkünket a három év előtt levő boldogság örömmámorába s jóformán még történelmi időtávlattal sem rendelkezik, mégis mennyire tanít ma bennünket.

Idézetével fellapozódik a világtörténelem utolsó 3 évtizede, amely annyi szenvedést, gyötrelmet zuditott az emberiségre. Az első háború 4 esztendeje megismétlődött máris, sokkal nagyobb arányaival, borzalmasabb pusztításaival. Amíg azonban az elsőben emberiesebb formában rohant végig rajtunk a perzselő tüzcsova s utána mégis csak maradt még a romokból, amire újra lehetett építeni, a mai szörnyű égés után nem marad sem állati, sem emberi élet. Hátha még kibontakozik az u. n. „totalitás”, a maga teljes engesztelhetetlen dühével, a kultúra nagyobb dicsőségére!?

Az évfordulónak ez a tanítása fülébe kiáltja a kishitűeknek, hogy egyszer ennek is „állj”-t kiált majd a ránk lenéző Isten, amikor megelégteli büntetésének ostorcsapásait rajtunk s újra fel-

ragyog egünkön a békeszivárvány. Addig azonban még nagy utat kell megtenni Európa szenvedéseinek. Fontos azonban a cél, a győzelem, amit semmiféle mesterkelt hamisság nem üthet ki Európa kezéből. Vagy azt gondolják sokan, hogy az ellenségnek Európában való lábmekvetése már veszteségünket jelenti? Nagy tévedés! Hiszen a háboru mérlegének karjába az ellenség alig vetett még valamit! Amikor a tengelyhatalmak egyik ellenséges országot a másik után győzték le hetek alatt, Anglia nem ijedt meg. Pedig ezek olyan győzelmek voltak, amilyeneket a világtörténelem nem ismert soha. És nálunk már akadnak olyan gyenge lelkek, akik kétségbe esnek. Nem olvasták-e ezek a gyöngék, hogy a japánok azt a kijelentést tették, hogy ők egymaguk le tudják győzni Amerikát és Angliát?

Európa nem vesztheti el ezt a háborút sehogysem, mert ennek katonái és lakói az életért, a jövőért, az évezredes keresztény műveltségért harcolnak, férfias, bátor nyíltsággal, a legerősebb lélekkel, odaát pedig az üzletért, a spekulációért, a mindent eltipró kommunizmusért, a szolgaságért, a technika ereje mögé bujt gyáva lélekkel, kakmár

szellemükkel.

Vagy milyen különbség van a két harcmodor között is! Azt gondolják a tegeren túl, hogy a védtelen gyermekek, nők és aggok megfélemlítése ölükbe dobja a győzelmet? Háborút csak harctéren lehet nyerni. Egyszer ugyan nyertek idehaza, de annak a potya győzelemnek, amelynek nem tudtak felemelkedett lelkű győzoi, urai lenni, ma még minden szomorú emléke itt él, ég, a szivekben és kijelentjük, hogy a forradalom zavarosában nem lehet többé senkinek halászni.

Európának hivatása van az emberiség történelmében, múltjának pedig mélyeséges gyökere, amely a krisztusi, keresztény erényekből táplálkozik és jövője, hogy nagyrahivatottságának eleget tegyen. Amerikának pedig rideg, üzleti érdekekből összetevődött hatalma, ereje, amit most kijátszik Anglia ütőkártyáján, megtagadva nemcsak Európához való tartozandóságát, a maga világalumni törekvéseinek megtartásáért, nem gondolva azt, hogy a szövetségesek hiába nyernék is meg a háborút, Anglia a békét már elvesztette.

Erre tanít bennünket Erdély felszabadításának harmadik évfordulója!

„A beszoigáltatott termények átvételét kereskedők nélkül lebonyolítani nem lehet“.

Dr. Szász Lajos közellátásügyi miniszter augusztus 30-án délutáni közgazdasági sajtó munkatársai előtt ismerette az új mezőgazdasági terménybeszoigáltatási rendszer kereskedelmi részét. A sajtótájékoztatón megjelent Jurcsák Béla és Jakabffy Károly államtitkár, valamint a Közellátási Hivatal több vezető tisztviselője.

A miniszter a tájékoztatás során többek között ezeket mondta:

A fogyasztók a közellátás passzív résztvevői, akiknek ellátottsága a termelő, a kereskedő és a hatóság pontos és egymást kiegészítő munkásságától függ. Érthető, hogy az ellátatlanok tömegeit elsősorban az elosztás hatósági munkája érdekli, mert azt hiszik, ennek precizitásától függ ellátottságuk alakulása. A sajtó tehát legtöbbit a hatósági közellátás működésével foglalkozott, ugyanakkor azonban nem tévesztette szem elől a közellátás egyéb tényezőit sem.

Háborus közellátásunk negyedik esztendejében új rendszert építettünk ki, amely szerves kapcsolatot teremtett a termelő, a kereskedő, a fogyasztó és a hatóság között. Ez a rendszer a megtermelt javak összegyűjtéséről és értékesítéséről kiterjedt kereskedelmi hálózattal gondoskodik és ezáltal tervszerűvé és rendszeressé teszi az elosztó hatóságok munkáját.

A sajtó hosszú időn keresztül részletesen ismertette a terménybeszoigáltatás körül lezajlott vitákat. — Részletes tájékoztatások hangzottak el arról a nagyarányú előkészítő munkáról, amely az új rendszert kialakítani rögtönzések helyett és így szilárd alapokra helyezni az ország közellátását.

Míg a termelők feladatai lassan átmentek a köztudatba, addig a kereskedelmi értékesítés lebonyolításának részletei még igen sokak előtt ismeretlenek. Az új rendszernek

ez a kétségkívül érdekes fejezete talán nem tartozhat érdeklődésünk számát a fogyasztók nagy tömegében, mert a legtöbb ember azt vallja, hogy a kormányzat kötelessége előteremteni a megélhetéshez szükséges javakat. Az a körülmény, hogy azok milyen úton kerülnek a fogyasztóhoz, nem érdeklik az embereket, csak az, hogy a megállapított fejadagot a megfelelő áron, pontosan megkapják. Ebből a felfogásból adódott azután az, hogy az árunak a termelő és fogyasztó közötti útja, valamint az ebben közreműködők tevékenysége csak kevésbé került az érdeklődés előterébe. Pedig ennek az utnak megszervezése, a folyamatosság biztosítása erős fegyverünk a fekete piac elleni küzdelemünkben is. Mert hiába való minden, ha az áru a termelő és fogyasztó között eltűnik, nem kerül kellő mennyiségben a piacra, vagy hosszú idő után rendszertelenül fel-fel bukkan a hatóságilag megállapított ár valamely magasabb hatványán.

Az új rendszer kiépítésénél

már eleve gondoskodás történt arról, hogy a termelő és fogyasztó köze szervesen beépítsük a közvetítő kereskedőt is, aki anélkül, hogy kereskedői hivatását és vállalkozói tevékenységét feladná, felelősség mellett gondoskodik meghatározott módok szerint és kellő ellenőrzés mellett az áruk összegyűjtéséről és továbbításáról. Ez az új rendszer a kereskedelmi hálózat kiépítésénél nem kívánt és nem akart hivatalnok kereskedőket létesíteni. A hivatalnok kereskedő a részére intézményesen biztosított haszon ismeretében megelégedik az igazi kereskedői hivatásról és megélhetése biztosításán túlmenően nem törődik országos érdekekkel. Erre a kereskedőtípusra nincs szükség Magyarországon. Ehelyett figyelembe vettük a meglévő

kereskedelmi hálózatot és megadtuk a lehetőséget arra, hogy a kereskedők ügyességük és életrevalóságuk kihangsúlyozásával dolgozzanak kiépített kapcsolataik figyelembevételével a közellátás érdekében.

Ennek a kereskedelmi szervezetnek az ismertetéséről van szó, különös tekintettel azokra a nézőpontokra, amelyeknek kellő megvilágítása éppen a sajtó feladata.

Amikor a kataszteri tisztajóvedelem alapján az egyes termelők beszoigáltatási kötelességét megállapítottuk, gondoskodni kellett arról, hogyha a gazda beszoigáltatását teljesíti legyen, aki a terményeket átveszi és annak árát kifizeti, ugyanakkor az adásvételnek nyoma is maradjon a teljesítés ellenőrzése céljából. Az új rendszer a gyakorlati élet alapján nyugszik. Nem csinált forradalmat, hanem a meglévő adottságokat fejlesztette a jobb kihasználhatóság felé. Ez a rendszer nem egy gazdasági év kétes eredményű kísérletezése lesz, hanem a háboru okozta különös viszonyokon alapuló olyan szervezet, amely nemcsak háborus időkben biztosítja az ország ellátását, hanem erős alapokat ad a háborút követő időkre is. Az új rend a magyar gazdasági élet teljesítőképeségét nemcsak a rendkívüli viszonyok idejére őrzi meg, hanem figyelemmel van a békegazdálkodás követelményeire is úgy, hogy amikor annak ideje eljön, a békegazdálkodásra történő rátérés különösebb nehézség nélkül fog menni.

A beszoigáltatott termények átvételét

a kereskedők nélkül lebonyolítani nem lehet. A rendszer tehát a kereskedőre, mint egyik fontos tartópillérre épül. Ha a beszoigáltatás valamennyi termékre vonatkozik, úgy elméletileg lehetséges az, hogy az állam a meglévő egész kereskedelmi hálózatot igénybeveszi az áruk felvételére. Minthogy azonban a termelők termékeiknek meghatározott fajtáját és annak is csak bizonyos mennyiségét kötelesek beszoigáltatni, valamennyi kereskedő foglalkoztatása és az ellenőrzéshez nélkülözhetetlen elszámoltatása a gyakorlatban megoldhatatlan volna. Így az áruforgalom lebonyolításánál u. n. feljogosított kereskedők közreműködését vettük igénybe.

A feljogosítást, vagy más szóval kijelölést indokolta az a körülmény is, hogy a termelő által beszoigáltatott termény tulajdonképpen a nemzet tulajdonába megy át és így bizalmi kérdés is, hogy ki jogosított a nemzeti vagyon egy részével sáfárkodni és azt előre meghatározott úton hiány nélkül a közfogyasztás céljainak megfelelően tovább adni. A cél tehát oly kereskedelmi hálózat kiépítése volt, amelynek tagjai a beszoigáltatott árut szakértelemmel és felelősséggel átveszik, a beszoigáltatást a termelő javára elismerik szakértelemmel és felelősséggel átveszik, a beszoigáltatást a termelő javára elismerik és a termékeket hatósági irányítás mellett meghatározott szükségletek fedezésére eljuttatják. A kereskedelem tehát a hatóságokkal szerves kapcsolatban működik, közvetlen kapcsolatban van nevezetesen a beszoigáltatási kötelesség előírását és teljesítését egyenként nyilvántartó hatóságokkal és az áruforgalmi központokkal, amelyek az áruk megvásárlásának és felhasználásának irányítását, forgalmuk ellenőrzését, valamint a készletek nyilvántartását intézik.

Az áru felvétele a kereskedelem feladata.

Az ellenőrzés és nyilvántartás céljából

létesített közérdekű nyilvántartó szervek az u. n. áruforgalmi központok kereskedelmével elvileg nem foglalkoznak. Az egyes termények és termékek a kereskedelem által eszközölt fix vétel útján kerülnek a közellátás rendelkezési körébe; az árura vonatkozó előzetes megállapodás és elkötelezés csak kivételesen kerül alkalmazásra.

A vétel által a termény tulajdonjogát a kereskedő szerzi meg. Az ily módon begyűjtött árukészletet azonban köteles a köz rendelkezésére tartani, tehát azzal csak a közellátás részéről az áruforgalmi központok közvetítésével hozzáintézett dispozió szerint rendelkezhetik. Ennek következtében a felvásárolt mennyiséggel természetesen és nem csupán érték szerint köteles elszámolni. Az áruforgalmi központok csupán külön rendeltetve végezhetnek kereskedelmi tevékenységet. Ilyen például a feltétlenül szükséges tartalékkészletek raktárra vétele.

Arra, hogy a terménybeszolgáltatási rendszer minden egyes árucikkét külön áruforgalmi központ ellenőrizze és irányítsa, nincs szükség, mert egyes cikkek hasonló jellegűek s gazdasági rendeltetésük és a felvevő kereskedők személyi azonossága folytán már ugyanis gyakorlatilag egymáshoz kapcsolódtak. Ez a körölmény lehetővé tette azt, hogy az egyes áruforgalmi központok az egyes árucsoport nyilvántartását és ellenőrzését intézzék. Az áruforgalmi központok kiépítettsége különböző abban a tekintetben, hogy az ország egész területén kizárólag és közvetlenül maga a központ végez nyilvántartást és ellenőrzést vagy pedig bizonyos körzetekre kiterjedő területi hatállyal körzeti kirendeltségeket létesített, amelyeket egyenesen irányít és felügyelet alatt tart.

Az áruforgalmi központok irányítják

és ellenőrzik a hozzájuk tartozó kereskedőket. Működésükkel semmiképpen sem támasztanak versenyt a kereskedelemnek s haszonra nem dolgoznak még akkor sem, ha felsőbb utasításra kivételes esetben kereskedői funkciókat végeznek. Az áruforgalmi központok körül a kereskedők gazdasági súlyuk, kereskedelmi eszközeik és jogi minőségük szerint három csoportba tömörülnek.

Az első csoportba tartoznak azok a nagy, országos jellegű cégek, amelyek az egész országra kiterjedő kereskedelmi szervezetük révén mindenütt tevékenykedhetnek.

A második csoportba tartozó kereskedők eddigi kereskedelmi múltjuk, gazdasági erősségük és szervezetük folytán ezután is csak területileg körülhatároltan egy, vagy több közellátási felügyelőség körzetében működnek. Gazdaságilag és jogilag azonban ezek is teljesen önálló kereskedők, akik vételeikkel saját személyükben szereznek jogokat és vállalnak kötelezettségeket. A felvásárló hálózatok által összegyűjtött árukészletek tekintetében közvetlen elszámolási kötelezettségben vannak a központtal.

A harmadik csoportba tartozó kereskedők jogi helyzete más. Ők gyűjtői, felvásárlói, szedői, az első és második csoportba tartozó kereskedőknek. Közvetlen kapcsolatban nem állnak az áruforgalmi központokkal, mert nem maguknak, hanem megbízó országos, vagy körzeti kereskedőjüknek vásárolnak. Készletet, országos, vagy körzeti kereskedőjük elszámolási kötelezettsége mellett gyűjtjenek.

Ha az áruforgalom gyakorlati lebonyolítását akarjuk megismerni, úgy ennél a fel-

adatnál ismerni kell a különböző kereskedői kategóriák működését, valamint az áruforgalmi központok szerepét. A beszolgáltatás teljesítésekor a helyi kiskereskedő átveszi a beszolgáltatott terméket, azt kifizeti és az átvételről u. n. vételjegyét ad a termelőnek. Ez és a gazdakönyvbe történő cégszerű bejegyzés, valamint aláírás igazolja a termelőt. A kereskedőt viszont a termelővel szemben a négy részből álló vételi jegynek a kereskedőnél maradó részére alkalmazott beszolgáltatói aláírás igazolja. A helyi kereskedő azután időközönként összegező jelentést küld megbízójának, az öt pénzzel ellátó és értefelelős országos, vagy körzeti kereskedőnek. Az országos, vagy körzeti kereskedő a helyi kereskedőtől befutó jelentések alapján szintén összegező és megállapítja, hogy nevében és részére milyen terményiséget vásároltak fel. Együttellenőrzi azt is, hogy helyi kereskedői minden tételről elszámoltak-e. A helyi kereskedő tevékenységét az országos, vagy körzeti kereskedő személyesen vagy saját szervei által is folytathatja. A helyi kereskedők jelentései alapján az országos, vagy körzeti kereskedő saját közvetlen tevékenységének eredményét is beszámítva, jelentést ad az áruforgalmi központ körzeti kirendeltségének, illetőleg olyan cikkeknek, ahol a központnak körzeti kirendeltsége nincs, a közellátási felügyelőségeknél működő szakelőadónak. Ezek azután meghatározott időközökben, rendszerint hetenként, készletjelentést készítenek, amelyből egy példányt eljuttatnak az illetékes közellátási felügyelőségnek, egy példányt pedig az áruforgalmi központnak.

Az áruforgalmi központ a beérkező körzeti jelentések alapján megállapítja az ország területén történt felvásárlásokat, a készletek mennyiségét és tárolási helyét. Az összes nyilvántartásba vett tételek valóságos árut jelentenek, mert a kereskedő fix vételt köt, készpénzzel fizet és az árut átveszi.

Ez tehát az árufelvétel útja.

A második folyamat

az áruval történő rendelkezés.

Ha a szükségletek az egyes körzetekben nyilvántartott készletekből fedezhetők, úgy az áruforgalmi központ a szükségletet a körzeti készletből, a gazdaságilag előnyös fekvésű és helyileg felesleges jellegű áruból fedezi, ha azonban egyes körzetek bizonyos termények szempontjából passzívak, azok szükséglete az országos készletből nyer fedezetet. Az áruforgalmi központ intézkedik, hogy a forgalmilag legelőnyösebb helyről, ahol felesleg van, a szükségletek fedezésére szolgáló áru a szükséglet helyére szállitassék.

A beszolgáltatott áru felvételének lebonyolításával egyenrangú feladat volt a teljesítés ellenőrzésének kiépítése, amelynek során a kereskedelmi szervezet a hatósági ellenőrzést rendszeresen tájékoztatja az egyes beszolgáltatásokról. A teljesítés nyilvántartása nagy vonalakban a következőképpen történik. A helyi kereskedő vásárol a termelőtől, a vételt bevezeti a gazdakönyvbe és vételjegyét ad a termelőnek. Ennek a vételjegynek egy példányát a hét folyamán cikkek szerint gyűjti, folyamatosan jegyzékbe foglalja gazdakönyvszám és terménymennyiség szerint és a hét végén az összegezett jegyzéket a vételjegyekkel együtt elküldi a nyilvántartó hatóságnak és annak a körzeti, vagy országos kereskedőnek, akinek nevében és részére vásárolt. Az országos vagy körzeti kereskedő jelenti készletét a központ kirendeltségének, amely a körzeti készlet tekintetében tájékoztatja a közellátási felügyelőségeket. A

felügyelőségek pedig a készletet kiadó beszolgáltatásokról a községi nyilvántartások útján értesülnek. A közellátási felügyelőségek azután az egyes cikkek körzeti adatait jelentik a Közellátási Hivatalnak, amely az adatok összegezése alapján helyzetképet alkothat egyrészt az ország teljesítési késztségéről, egyes cikkeknel a beszolgáltatás megfelelő, vagy vontatott üteméről és ugyanakkor a hatósági szervezet adatait ellenőrzés szempontjából mindenkor egybeveti az áruforgalmi központok útján rendelkezésre bocsátott kereskedelmi adatokkal.

Az új terménybeszolgáltatási rendszer

kereskedelmi szervezeteinek kiépítése

megtörtént, s megszerveztük az áruforgalmi központokat is.

A központok működésének jellemzéséül csupán példaként a következőket említem; A Gabonaforgalmi Központ folyó évi július hó 1-én alakult meg. Eddigi működése során kiadott 23 országos 97 körzeti kereskedői jogsziványt, s jóváhagyott 4.200 helyi kereskedői szerződést. Megállapította a malmok őrlési keretét, a várható termést, valamint a beszolgáltatandó kenyérgabona mennyiségét, s kiszámította az egyes törvényhatóságok gabona-, illetőleg lisztszükségletét. A további munkálatok során megállapítást nyert az egyes törvényhatóságok területéről kivihető felesleges mennyisége is. Elkészültek a tervek a kenyérgabona szállítására vonatkozóan, ugyancsak a malmok őrlési anyaggal ellátására is. A Központ az egyes községeket és városokat meghatározott malomhoz, vagy lisztnagykereskedőhöz, mint ellátóhoz kapcsolta, ahonnan a tervek szerint az egész év folyamán megkapják a szükséges lisztmennyiséget.

A Tej- és Tejforgalmi Központ eddig 49 országos, 400 körzeti és 2.600 helyi kereskedőt jelölt ki. Ezekben felül még 47 közvetlen elszámolás alatt álló üzem, illetőleg gazdaság van. A Központ működésének eddig legfőbb eredménye az, hogy az egyes üzemekbe befolyt tej mennyiség az előző év hasonló időszakához viszonyítva 20-25 százalékos emelkedést mutat. Az üzemekben összegyűjtött vajkészletek máris lehetővé tették, hogy a székesfővárosban augusztus havától kezdődően minden fogyasztó bizonyos időközökben 5 dkg vajat kaphasson.

Ez az áttekintés eleven cáfolat azokra a kifogásokra, amelyek télen és tavasszal olyan sokszor elhangzottak. Nem volt igazuk az aggodalmaskodóknak, akik attól féltek, hogy ezt a hatalmas kereskedelmi szervezetet nem lehet idejében kiépíteni s akik attól tartottak, hogy a különböző központok megszervezése és a kereskedők kijelölése olyan adminisztrációt igényel, hogy a gazdák a legjobb akarat mellett sem tudnak eleget tenni beszolgáltatási köteleységüknek, mert nem lesz, aki tőlük az árut átvegye. Lehet, hogy a nyugalmas békeévekben ez a szervezési munka talán lassabban készült volna el, de éppen a mai különleges viszonyok között a cél az volt, hogy minden gyorsan és mégis a legnagyobb körültekintéssel kiépüljön. Természetesen számolni kellett a meglévő adottságokkal, de ugyanakkor felszabadítottuk a kereskedőt, visszaadtuk igazi hivatásának. Minden kereskedő számára megvan a lehetőség arra, hogy egyéni hajlamai szerint lássa el megbízatását. Szánt- szándékkal használom a megbízatás szót, mert ebben a nagy munkában résztvevő valamennyi kereskedő a nemzet megbízottja, bizalmának letéteményese. Ha jól végzik munkájukat, ug nemcsak a megélhetést biztosító haszon marad meg számukra, hanem nyugodt lelkiismerettel vallhatják magukat a magyar gazdasági élet munkásainak, mert az egyéni célkitűzéseken túl az egész ország jövőjéért dolgoznak.

HIREK

— Szilágysomlyó felszabadulásának harmadik évfordulója napján, szeptember 7-én hálaadó istentisztelet volt a róm. kat. és ref. templomokban, amelynek keretében a lelkészek megemlékeztek beszédjükben a 22 év szomorúságáról és hálát adtak Istennek a felszabadulás örömeiért. Az istentiszteleten megjelentek a katonai, városi hatóságok, valamint az intézetek és egyesületek vezetői.

— Uj elsötétítési rendelet. A honvédelmi miniszter Ur rendelkezése szerint az elsötétítés augusztus 10.-étől kezdve naponta 21 órakor kezdődik és reggel 4 óráig tart.

— Tézene a Várkertben. A nagyvárad honvédzenekar a felszabadulás estéjén, szeptember 7. és 8-án este 7—8 óráig a Várkertben kedves dalokkal szórakoztatták a város lakosságát.

— A Városi Mozcószínház szeptember 7. és 8-1 előadásain nagy volt az öröm. Mindkét nap ugyanis gyermekdarabokat játszott a mozi, a „Csizmáskandurt és a Békakirályt“. A gyermekekkel megtelt nézőtér csupa öröm és derű volt. Igen helyes a gondolat, hogy néha-néha gyermekdarabokat is hozat a vezetőség éppen most oktatásul, amikor az iskolák később kezdik a tanítást. A rádióiskola mellett a gyermek tanítófilm is hasznos szolgálatot tesz. A helyárok 50 százalékos mérséklése is szép dolog, mert sok szegényebb gyerek is megnézhet a gyermekszindarabokat.

— Lili bárónő Szilágysomlyón. A nagykárolyi műkedvelők köre szombaton este fél 8 órai kezdettel a róm. kat. kulterteremben a Vöröskereszt javára előadják a „Lilibárónő“ táncos operettet.

298/1943. vgt. szám.

Árverési hirdetés.

Dr. Török Zoltán szilágysomlyói lakos javára 280 Pengő tőke és több követelés és járuléka erejéig, amennyiben a követelésre időközben részletfizetés történt, annak beszámításával, a szilágysomlyói kir. járásbíróóság 1942. évi 2815—18. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1943. évi augusztus hó 21-én lefoglalt 1056 Pengőre becsült ingóságokra a szilágysomlyói kir. járásbíróóság Ph. 3617/1943. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a alapján a foglaltási jökönyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is az árverés megartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellentük thasztó hatályu igénykereset folyamában nincs — végrehajtást szenvedő lakásán, lpp községben leendő megtartására határidőül 1943. évi szeptember hó 23. napjának d. e. 10 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt két ökörborjut, terményeket s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek, de legalább a becsár 2/3-részéért készpénzfizetés mellett el fogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenmeg, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilóánit.

Szilágysomlyó, 1943 évi augusztus hó 21-én.

Kiss Benedek
ktr. bír. végrehajtó.

Városi Mozcószínház

Szeptember 14. Csak 1 napig! Kedd.
Páratlanul izgalmas kalandor filmdráma!

Kalózszerelem

Szeptember 15—16. Szerda-csütörtök.

Csak 16 éven felülieknek!

A legművészibb francia filmremek!

A kutásó lánya

MARCEL PAGNOL

világhírű filmalkotása.

Titok

Nők tiezta taintjúket gyakran csak annak köszönhetik, hogy figyelmet fordítanak emésztésükre. Legyen az emésztésének szabályozója:

DARMOL

HAJDUSZOBOSZLÓI GYÓGYFÜRDŐ

ma már európai híri.

Pedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium, strandfürdő, hullámfürdő. Páratlanul eredményes fürdő, — ivó — és belélegzőkurák. A „Szoboszlói Gyógyviz“ és a szén-savval telített „Hajduviz“ mindenütt kapható. A fürdőt Hajdusoboszló 73 és 78°-os hévizei táplálják. 3.000 liter forróviz percenkét. Magyar és németnyelvű ismertetővel készséggel szolgál a fürdő

IGAZGATÓSÁGA.

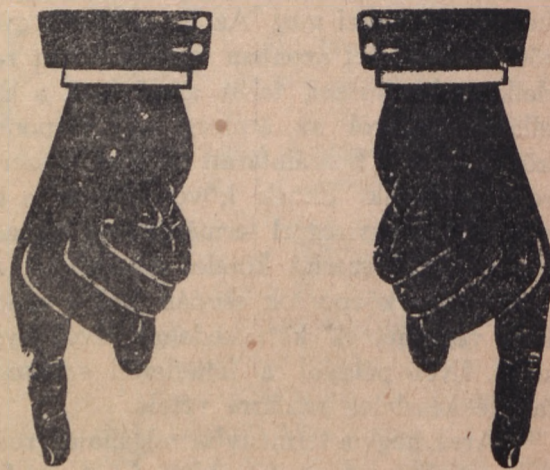
**Vételnél,
vagy eladásnál,
a „Szilágysomlyó“ hirdetései
eredményre vezetnek!**

Egyházi, közigazgatási és kereskedelmi nyomtatványokat jutányos áron készít a SZIVÓS és NAGY könyvnyomda.

SZILÁGYSOMLYÓ,
Kossuth L. utca.

Hirdessen a „Szilágysomlyó“-ban!

Honvédeink hősi harcát segíti a hadigondozási bélyegek használatával. Fillérével támogassa a hadigondozást.

**Jó,
kifogástalan
töltőtollat csak
megbízható cégnél
vásároljunk!**

Felhivom az igen tisztelt vevőim figyelmét arra, hogy az üres használt tintásüvegeket visszaváltom.

A márkás

TINTENKULI

megérkezett.

Szines papirszalvéta, toalettpapír, fekete elsötétítő papír s mindennemű papíráru kapható. Gummibélyegző megrendeléseket felveszek.

L Á Z Á R

könyv- és papirkereskedő.

2 tanulót
felvesz
Török László
fűszer- és vegyeskereskedő.